

---

 PAU DE TARS
 

---

- **Orígens**

- El jove Pau de Tars va néixer i viure la seva infantesa i joventut a la ciutat de Tars on conviuen les cultures semítica i hel·lènica, a banda de la seva qualitat universitària, on rivalitzaven els pensaments filosòfics d'Atenes i d'Antioquia. Cruïlla de civilitzacions: la llengua culta era el grec, malgrat que es parlava, també, l'arameu. Així mateix, el seu enclavament en el Mediterrani propiciava un entramat comercial i de comunicacions bàsiques per a l'imperi Romà. Pau, doncs, com es fa evident va desenvolupar la seva personalitat de ciutadà romà, immers en un clima molt cosmopolita i obert a diverses cultures i línies de pensament molt diferents de Jesús de Natzaret, que nasqué en un ambient rural i d'una classe social senzilla, de parla aramea.
- La seva formació religiosa va ser molt complerta i exigent en el context de corrent fariseu: apassionat de l'únic Déu creador del món i, en tant que descendent d'Abraham, membre del poble escollit. El seu concepte de la "santedat" era sinònim de la "justícia" que s'adquiria amb el compliment de la Llei i l'esforç personal. Tot plegat s'havia d'accelerar amb l'arribada del Messies i quan es pogués establir novament la llibertat del Poble de l'aliança.
- Com a gran teòleg i activista compromès, assumeix com a seva la causa contra Jesús i la seva "secta", però, totes les seves argumentacions i tesis se'n van en orris al ser sorprès pel camí pel mateix Senyor Jesús Ressuscitat. Un xoc profund que haurà de pair amb temps. Experimenta un buit i una pobresa radical que haurà de digerir fent un temps llarg de "desert" abans no comenci a manifestar-se com apòstol. I, en començar la seva activitat explícita en aquest sentit, haurà d'esmerçar temps i dedicació per poder demostrar quin és l'origen de la seva autoritat i l'Evangeli que predica. El sentit de la seva vida, d'ençà d'aquella trobada amb el Ressuscitat, només el trobarà en l'adhesió incondicional a Crist mort i ressuscitat com a centre dels seus pensaments i de la seva existència. Arriba a escriure: "per a mi, viure és Crist". (Gal, 2,20)

- **Els escrits**

- A través dels estudis bíblics dels darrers temps, sabem que Pau de Tars és autor només d'algunes de les cartes que se li atribueixen. Es tracta dels primers escrits cristians que ens han arribat fins a nosaltres.
- Concretament són escrits "autèntics" de Pau que ens han arribat en la darrera versió les següents cartes: *Primera Tessalonicencs, Filemó, Filipencs, Gàlates, Primera i Segona Corintis i Romans* (que hauria estat la darrera de què tenim constància). Haurien estat escrits entre els anys 50 i 65 com a molt. Jesús hauria mort en la Pasqua de l'any 30. Pau per tant, comença a escriure vint anys després de la mort de Jesús<sup>1</sup>.
- Escrits de "l'escola" o "tradició" paulina però que ell no va escriure: *Colossencs, Efesis*. Haurien estat escrits cap a les darreries del segle primer.
- Altres escrits de finals de segle primer, atribuïts a Pau, però que no els va escriure ell: *Segona Tessalonicencs; Primera i Segona a Timoteu i Titus*: aquests escrits es coneixem com "cartes pastorals".
- Hi ha un altre escrit, adreçat a diverses comunitats, conegut com carta als *Cristians Hebreus*, que tampoc va escriure Pau: ja feia molts anys que havia mort quan el seu autor la va publicar.

- **Activitat missionera**

- Pau va viatjar per terra a l'entorn de 5000 Km i per mar uns 15000. Es podrien considerar tres etapes bàsiques en les seves actuacions i missió apostòlica, més els darrers anys en què potser hauria estat a Roma fins la seva mort:
- **Primera etapa:** 35-49: Des de la vocació fins el Concili de Jerusalem.
  - 35-36 (?): Primer període en què la missió s'adreça als seus correligionaris *jueus*, que no accepten de cap manera que Jesús hagués estat el Messies esperat. Per això s'enfronten a Pau. A Tars evangelitza per la regió uns cinc o sis anys sense massa resultats tangibles.

---

<sup>1</sup> Recordem que el primer llibre conegut i titulat "Evangeli", que és el de Marc, s'hauria escrit cap a l'any 70; els de Mateu i Lluc, posteriorment, i el de Joan a finals de segle primer.

- A partir del 43, és possible que els apòstols deleguessin a Lluç<sup>2</sup> la comunitat d'Antioquia i que, conjuntament amb Pau, recolzessin aquesta comunitat durant un any. El mètode apostòlic era predicar a les sinagogues, pensant que la Bona Nova podria arribar als pagans a través del testimoni dels jueus. L'intent però, fracassa estrepitosament.
- 49: El retorn a Antioquia tranquil·litza i alegre a la comunitat cristiana. Però es genera una forta crisi econòmica a gran part de l'imperi, i aquells cristians organitzen una col·lecta per atendre els germans de Jerusalem molt afectats per la pobresa. Aquest fet provoca els primers problemes dintre de les comunitats, per part de seguidors integristes que consideren que un pagà no pot ser cristià si prèviament no es fa jueu! *Pau reacciona: la salvació ve per Jesucrist o pel compliment de la Llei?* I a partir d'un intens debat es planteja a la nova comunitat de seguidors del Ressuscitat l'anomenat *Concili de Jerusalem*. En aquelles circumstàncies Pau retorna a Antioquia acompanyat de Pere. D'acord amb el Concili es consideren cristians de ple dret els pagans convertits al cristianisme, malgrat l'ideari dels sectors recalcitrants integristes. Pere flaqueja però amb Pau porten novament el debat a Jerusalem i Pau emprèn una nova missió.
- **Segona etapa: 50-52**
  - Han transcorregut 15 anys des de Damasc, ha creat noves comunitats i ha meditat sobre el misteri de Crist. En el transcurs del següents 15 anys escriu les cartes a les comunitats, que han arribat fins els nostres dies. Comença la seva etapa de plenitud apostòlica.
  - Pau veu que no és acceptat per la "Sinagoga" i que la Bona Nova no arribarà als no jueus a través dels seus correligionaris. A partir d'ara deixa de banda definitivament els jueus, i s'adreça només als considerats "pagans"
  - Pau amb Siles, visita les esglésies de l'Àsia Menor, amb moltes dificultats, atès que molts intenten tergiversar el seu "evangeli". Acompanyat de Lluç i malgrat les persecucions funda les comunitats de Filips, Tessalònica i Berea.
  - Pau fa una estada a Atenes, capital cultural de l'imperi, on assumeix el repte de transmetre l'Evangeli, originat en un context semític, a la cultura hel·lènica.
  - Sol i fatigat, arriba a Corint on és acollit pels esclaus i els estibadors dels molls de descàrrega i d'altres persones més ben estants. S'hi queda fent d'artesà un parell d'anys. Aquí es convenç de la precarietat de la saviesa humana: per ell només resta *Crist i Crucificat*. Escriu les primeres cartes als de Tessalònica.
  - Embarca cap a Efes, Cesarea i Antioquia, on hi passa poc temps, per tal d'iniciar la seva última missió.
- **Tercera etapa: 53-67**
  - Fa una llarga estada a Efes, 53-58, que és per a ell com el seu quarter general: es relaciona amb totes les esglésies i molt especialment amb Corint, comunitat molt conflictiva. En aquesta època els lligams amb Corintis, Gàlates, Romans i Filipenses son bàsicament a través de les cartes.
  - Fa una nova escala a Milet, on rep la visita dels ancians de Corint i se n'acomia de forma que podria interpretar-se com el seu testament espiritual.
  - Posteriorment va a Jerusalem, on és arrestat a causa dels aldarulls organitzats pels jueus de la ciutat i s'inicia un període de dos anys d'empresonament que el porten de Cesarea i fins a Roma on, com a ciutadà romà vol ser jutjat pel Cèsar.
- **Cloenda: Roma? 63-67**
  - Pau va manifestar la seva intensió d'anar a visitar la comunitat de Roma. De fet va preparar la seva visita amb un escrit conegut com la "Carta als Romans": un autèntic tractat teològic. Però no hi ha certesa que hi arribés, com no n'hi ha que no hi anés.
  - Pau hauria mort a Roma l'any 67. Se'n desconeixen les circumstàncies.
  - Si hem de fer cas a la tradició (no hi ha certesa històrica-científica), coincidint amb Pere<sup>3</sup>, haurien compartit presó i potser martiri a la capital de l'Imperi.

<sup>2</sup> No té per què ser necessàriament l'autor del *Tercer Evangeli*, menys encara si tenim en compte que com autor del llibre dels *Fets del Apòstols* que tant parlen de Pau, mai hi cita cap dels seus escrits.

<sup>3</sup> Per descomptat l'Església d'Occident, sobre tot a partir del segle cinquè, va tenir molt d'interès de presentar l'església que era a Roma, com la que hauria presidit el mateix Pere, i a partir d'ell, els seus successors.